

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

811
Αθήνα, 07-01-2013
Αρ. Πρωτ.: 745

Προς:

✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Δημόσιας Τάξης
και Προστασίας του Πολίτη
2. Υπουργό Υγείας
3. Βουλευτές κ. Β. Κατριβάνου, Τ. Κουράκη,
Ζ. Κωνσταντοπούλου, Α. Ξάνθο,
Α. Σταμπούλη και Δ. Τσουκαλά
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 4468/28-11-2012

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 4468/28-11-2012 Ερώτησης που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων οι Βουλευτές κ.κ. Β. Κατριβάνου, Τ. Κουράκης, Ζ. Κωνσταντοπούλου, Α. Ξάνθος, Α. Σταμπούλη και Δ. Τσουκαλάς, κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα, στην ως άνω Ερώτηση, ζητήματα εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Στην εθνική έννομη τάξη μας υφίστανται ρυθμίσεις για την προστασία του ανθρώπου και της προσωπικότητάς του κατ' αρχάς σε επίπεδο Συντάγματος (άρ. 2 παρ. 1 και 2 Σ., άρ. 5 παρ. 1 και 3 Σ., άρ. 25 παρ. 1 Σ.).

Περαιτέρω, ο ν. 927/1979 (ΦΕΚ Α' 139) «Περί κολασμού πράξεων ή ενεργειών αποσκοπούσων εις φυλετικές διακρίσεις», όπως ισχύει σήμερα, ρυθμίζει την ποινική καταστολή των φυλετικών, εθνικών και θρησκευτικών διακρίσεων. Επισημαίνεται ότι με το άρθρο 24 του ν. 1419/1984 (ΦΕΚ Α 28), όπου στον νόμο 927/1979 αναφέρεται η φυλετική ή εθνική καταγωγή, προστίθεται και η περίπτωση "του θρησκευματος", ενώ με το άρθρο 39 παρ. 4 Ν.2910/2001 (ΦΕΚ Α' 91/2.5.2001) και το άρθρο 71 παρ. 4 του νόμου 3386/2005 (ΦΕΚ Α'.212) προβλέπεται αυτεπάγγελτη ποινική δίωξη.

Ακόμη, με τον ν. 3304/2005 (ΦΕΚ Α' 16) θεσπίστηκε το γενικό πλαίσιο ρύθμισης για την καταπολέμηση και εξάλειψη των διακρίσεων λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, καθώς και για την καταπολέμηση και εξάλειψη των διακρίσεων λόγω θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας, σύμφωνα με τις οδηγίες 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της 29^{ης} Ιουνίου 2000 και 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27^{ης} Νοεμβρίου 2000 που βασίζονται στα άρθρα 6 παρ. 1 και 13 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε να διασφαλίζεται η εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργείται, σύμφωνα με το άρθρο 26, κάθε αντίθετη νομοθετική και κανονιστική διάταξη, η οποία είναι αντίθετη προς την, κατά τον παρόντα νόμο, αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Επιπλέον, με το άρθρο 23 παρ. 1 του ν. 3719/2008 (ΦΕΚ Α' 241/26-11-2008) «Μεταρρυθμίσεις για την οικογένεια, το παιδί, την κοινωνία και άλλες διατάξεις», προστέθηκε εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 79 του Ποινικού Κώδικα, όπου προβλέπεται ότι η τέλεση μιας αξιόποινης πράξης από μίσος εθνικό, φυλετικό,

θρησκευτικό ή μίσος λόγω διαφορετικού γενετήσιου προσανατολισμού κατά του παθόντος συνιστά επιβαρυντική περίπτωση. Η θέσπιση της εν λόγω διάταξης υπαγορεύθηκε από την ανάγκη να υπάρξει αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας, κατόπιν και των συστάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI).

Σημειώνεται ότι στις 5.12.2011 κατετέθη στη Βουλή το σχέδιο νόμου για την «Καταπολέμηση εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας», με το οποίο θα ενσωματωνόταν στην εθνική έννομη τάξη η Απόφαση – Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου. Το σχέδιο νόμου δεν ψηφίσθηκε και τον Ιούλιο του 2012 επεστράφη από τη Βουλή το πρωτότυπό του, όπως αυτό είχε κατατεθεί.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι στο σχέδιο νόμου «Νόμος περί Ναρκωτικών και άλλες διατάξεις», όπως αυτό αναρτήθηκε προς διαβούλευση, περιλαμβάνεται άρθρο (68) το οποίο ορίζει: «Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 79 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής: "Η τέλεση της πράξης από μίσος εθνικό, φυλετικό, θρησκευτικό ή μίσος λόγω διαφορετικού γενετήσιου προσανατολισμού κατά του παθόντος συνιστά επιβαρυντική περίπτωση και σε περίπτωση πλημμελήματος, η ποινή δεν αναστέλλεται και δεν μετατρέπεται"».

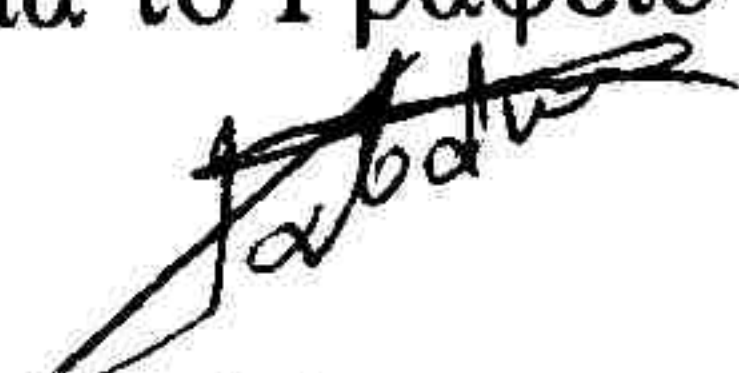
Καίτοι δεν υφίσταται στην ελληνική νομοθεσία ειδική αναφορά στην ταυτότητα φύλου ως απαγορευμένου λόγου διάκρισης, η απαγόρευση των διακρίσεων, την οποία επιτάσσει το Σύνταγμα της χώρας μας είναι απόλυτη και ισχύει και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών. Αλλά και στα διεθνή κείμενα, τα οποία προστατεύουν ομάδες ή πρόσωπα έναντι των διακρίσεων έστω και όταν δεν αναφέρεται ρητά το κριτήριο π.χ. του γενετήσιου προσανατολισμού, η προστασία κατοχυρώνεται στη γενική αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων, στο δικαίωμα της ανθρώπινης ελευθερίας και αξιοπρέπειας και στις αρχές της δίκαιης και ίσης μεταχείρισης που διασφαλίζουν τα κείμενα αυτά [π.χ. Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου άρθρα 2 και 7, ΕΣΔΑ άρθρο 14].

Περαιτέρω σημειώνεται ότι με αφορμή την Παγκόσμια ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ο Γενικός Γραμματέας Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ανακοίνωσε -μεταξύ των λοιπών μέτρων που λαμβάνονται για την διασφάλιση και προστασία των δικαιωμάτων όλων όσων βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια- τον ορισμό Εισαγγελέα για την εποπτεία των υποθέσεων φυλετικού μίσους, ρατσισμού και ξενοφοβίας.

Τέλος, σημειώνεται ότι η έννοια της «ταυτότητας φύλου» δεν έχει αποτυπωθεί ακόμη στα νομικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι σχετικές διατάξεις στη νομοθεσία των κρατών μελών ποικίλλουν. Πάντως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επεσήμανε το 2010 την ανάγκη λήψης νομοθετικών μέτρων, τα οποία θα περιλαμβάνουν την έννοια της «ταυτότητας φύλου» στο πλαίσιο κατοχύρωσης της ίσης μεταχείρισης. Μόνο σε επίπεδο Συμβουλίου της Ευρώπης αποτυπώθηκε ρητά σε πρόσφατα κείμενα. Μάλιστα η χώρα μας συμμετείχε ενεργά στην υιοθέτηση της Σύστασης 5/2010 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης προς τα κράτη μέλη, σχετικά με τα μέτρα για την αντιμετώπιση των διακρίσεων λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

Ε. Γαβάνα